

Spis treści

Wstęp	9
-------	---

CZĘŚĆ PIERWSZA CZASY GRZEGORZA WIELKIEGO

ROZDZIAŁ I

BILANS OTWARCIA PONTYFIKATU GRZEGORZA WIELKIEGO	13
A. Stolica Apostolska i Kościół w Italii	13
B. Kościół na Wschodzie	28
1. Bizancjum	28
2. Persja	31
C. Kościół na obrzeżach Zachodu	39
1. Hiszpania	39
2. Irlandia	42
3. Szkocja	51
4. Królestwo Franków	53

ROZDZIAŁ II

POCZĄTKI PONTYFIKATU GRZEGORZA WIELKIEGO	55
A. Inauguracja pontyfikatu	56
B. Sprawa Trzech Rozdziałów	72
C. Apelacja kościelna z Konstantynopola do Rzymu	82
D. Obecność Longobardów w Italii	87

ROZDZIAŁ III

GRZEGORZ WIELKI I KOŚCIOŁY LOKALNE ZACHODU	101
A. Italia i okoliczne wyspy	102
1. Relacje z biskupami	102
2. Grzegorz Wielki a Żydzi	104
3. Usuwanie pozostałości pogaństwa	108
B. Królestwo Franków	111
1. Potrzeba odnowy Kościoła w państwie Franków	112
2. Misja Kolumbana Młodszego	115
C. Wielka Brytania	120
D. Hiszpania	132
E. Afryka północna	137
F. Iliria (Bałkany)	140

ROZDZIAŁ IV

SPRAWA TYTUŁU PATRIARCHY „EKUMENICZNEGO”	145
A. Wznowienie zatargu pomiędzy Rzymem a Konstantynopolem	145
B. Wokół postawy patriarchy Cyriaka	161
C. Bizantyjski zamach stanu z 602 roku	174
PODSUMOWANIE	183

CZĘŚĆ DRUGA

CZASY SOBORU KONSTANTYNOPOLSKIEGO III

ROZDZIAŁ I

KOŚCIOŁ U PROGU VII WIEKU	189
A. Chrześcijański Wschód we władaniu Persów	189
B. Misyjna odyseja Kolumbana Młodszego	195
C. Rekonkwista cesarza Herakliusza	207

ROZDZIAŁ II

OD MONOENERGIZMU DO MONOTELETYZMU	217
A. Okoliczności powstania monoenergizmu	217
B. Konstantynopol, Jerozolima i Rzym wobec monoenergizmu	223
C. Cesarskie interwencje w sprawie monoteletyzmu	237
D. Synod laterański (649)	253

ROZDZIAŁ III

GENEZA I EKSPANSJA ISLAMU	259
A. Arabowie u progu średniowiecza	259
B. Mahomet i jego dokonania	263
C. Koran – ideały islamu	275
D. Podboje arabskie do połowy VII wieku	295

ROZDZIAŁ IV

SOBÓR KONSTANTYNOPOLSKI III	305
A. Męczeństwo Marcina I	305
B. Męczeństwo Maksyma Wyznawcy	313
C. Przechodząca Europa	328
1. Pontyfikat papieża Witaliana (†672)	328
2. Stan Kościoła w królestwach Zachodu	331
D. Przebieg soboru konstantynopolskiego III (680-681)	340
REKAPITULACJA	352

ZAKOŃCZENIE	363
-------------	-----

Wykaz skrótów	365
Literatura uzupełniająca	367
Summary	371
Indeks osób	375
Indeks nazw geograficznych	385
Mapy	391